

Received: 29 January 2026

Revised: 23 April 2026

Accepted: 24 April 2026

MODELING FINANCIAL LITERACY AND CAPABILITY FOR TEACHERS' SUFFICIENCY ECONOMY WELL-BEING IN YALA

Jarinrat VORRAVONGPITAK¹ and Chompunuch SRIPHONG¹

1 Faculty of Management Science, Yala Rajabhat University, Thailand; jarinrat.v@yru.ac.th (J. V.);
chomphunut.s@yru.ac.th (C. S.)

Handling Editor:

Associate Professor Dr.Chanchai BUNCHAPATTANASAKDA Stamford International University, Thailand
(This article belongs to Theme 1: Humanities & Social Sciences for Sustainability)

Reviewers:

1) Assistant Professor Dr.Nattawut ROONGWONG	SSVIT, Thailand
2) Assistant Professor Dr.Surang HENSAWANG	Kasetsart University, Thailand

Abstract

This quantitative study examines teachers' financial well-being in Yala Province through the lens of the Sufficiency Economy Philosophy (SEP). The research aimed to compare financial well-being differences by work experience and income and to validate a causal relationship model. The study collected data through questionnaires from 255 teachers and analyzed them using ANOVA and Structural Equation Modeling (SEM). Results indicated that work experience and average monthly income significantly influence teachers' financial well-being. Furthermore, the developed causal model fit the empirical data well. Crucially, financial literacy and financial capability collectively explained 88.40% of the variance in SEP-based financial well-being. Financial literacy exhibited both a significant positive direct effect on financial well-being and a positive indirect effect mediated by financial capability. Financial capability also directly enhanced financial well-being. These findings highlight that systematically improving both financial literacy and practical financial capability is essential for fostering sustainable economic resilience among educators. Ultimately, this validated model provides a strategic framework for educational institutions to design targeted financial development programs for teachers.

Keywords: Financial Well-Being, Sufficiency Economy Philosophy, Financial Literacy, Financial Capability, Structural Equation Modeling

Citation Information: Vorravongpitak, J., & Sriphong, C. (2026). Modeling Financial Literacy and Capability for Teachers' Sufficiency Economy Well-Being in Yala. *Thai Interdisciplinary and Sustainability Review*, 15(1), Article 18. <https://doi.org/10.14456/tisr.2026.18>

chomphunut.s@yru.ac.th (ชมนพนุท)

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย บัญชาพัฒน์ศักดิ์ดา มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
(บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของหัวเรื่องที่ 1: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อความยั่งยืน)

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภูมิ รุ่งวงษ์	สถาบันสารสนเทศเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ
2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรศักดิ์ เห็นสว่าง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งานวิจัยเชิงปริมาณนี้มุ่งศึกษาความแตกต่างและพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสุขภาวะทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มครูจังหวัดยะลา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 255 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนและโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการทำงานและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่งผลให้เกิดความแตกต่างของสุขภาวะทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดีเยี่ยม โดยตัวแปรความรู้ทางการเงินและความสามารถทางการเงินสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของสุขภาวะทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้สูงถึงร้อยละ 88.40 ผลการวิเคราะห์เส้นทางชี้ให้เห็นว่า ความรอบรู้ทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสุขภาวะทางการเงิน และยังมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกผ่านความสามารถทางการเงิน ขณะเดียวกันความสามารถทางการเงินก็มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อสุขภาวะทางการเงินเช่นกัน ข้อค้นพบนี้ตอกย้ำว่าการส่งเสริมความรู้ควบคู่กับทักษะการจัดการทางการเงินเชิงปฏิบัติ ถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนให้แก่บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษาสามารถนำโมเดลนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นกรอบเชิงกลยุทธ์เพื่อออกแบบโครงการพัฒนาศักยภาพทางการเงินของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: สุขภาวะทางการเงิน, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, ความรอบรู้ทางการเงิน, ความสามารถทางการเงิน, โมเดลสมการโครงสร้าง

ข้อมูลการอ้างอิง: จรินทร์ วรรณศัพท์ และ ชมพูนุท ศรีพงษ์. (2569). การจำลองโมเดลความรอบรู้และความสามารถทางการเงินสู่สุขภาวะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูในยะลา. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทัศน์ไทย*, 15(1), บทความที่ 18. <https://doi.org/10.14456/tisr.2026.18>

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

บทนำ

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยมีความเปราะบางทางการเงินในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพที่ไม่สอดคล้องกับอัตราการเติบโตของรายได้ ส่งผลให้ระดับหนี้สินภาคครัวเรือนอยู่ในระดับสูง (Bank of Thailand, 2022) อย่างไรก็ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ประเด็นยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย (Office of the National Economic and Social Development Council, 2018) โดยเฉพาะการเพิ่มระดับความรู้ทางการเงินสามารถช่วยให้บุคคลมีความอยู่ดีมีสุขทางการเงินในระยะยาว (Lind et al., 2020) นอกจากนี้ ทำให้บุคคลสามารถเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสม ประเมินฐานะทางการเงินและวางแผนการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความอยู่ดีมีสุขทางการเงินเป็นเป้าหมายหนึ่งในการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติและของประเทศไทย (Uttarin & Nittayakamolphon, 2024) จากข้อมูลรายได้และรายจ่ายของครัวเรือน พ.ศ.2564 และพ.ศ.2566 ระดับจังหวัด พบว่า จังหวัดยะลามีมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน รายจังหวัดสูงที่สุดในสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนลูกจ้างกลุ่ม นักวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ (National Statistical Office, 2021; 2023)

จากรายงานประจำปี พ.ศ.2564-2566 ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในสามจังหวัดภาคใต้ พบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดยะลามีจำนวนลูกหนี้เงินกู้ยืมสูงที่สุด โดยอายุราชการ ค่าใช้จ่ายครัวเรือน และระดับความรู้เรื่องหนี้ของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาระหนี้สินที่เกินมาตรฐาน ทำให้ครูมีความไม่มั่นคงทางการเงินค่อนข้างสูง (Yomsin, 2021) ซึ่งจากรายงานประจำปี พ.ศ.2564-2566 ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดยะลามีเงินให้กู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว สูงขึ้น 3 ปีติดต่อกัน (Yala Teachers Saving and Credit Co-operative Limited, 2021; 2022; 2023) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูในพื้นที่จังหวัดยะลามีแนวโน้มการก่อหนี้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และขาดการจัดการทางการเงิน โดยเฉพาะกลุ่มครูที่กำลังเข้าสู่ช่วงวัยเกษียณและเข้าสู่วัยเกษียณแล้วแต่ยังไม่สามารถชำระหนี้เสร็จสิ้น ทำให้เงินบานาญไม่เพียงพอในการใช้ชีวิตหลังเกษียณที่มีคุณภาพ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อภาวะความเครียดและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมความอยู่ดีมีสุขทางการเงินส่วนใหญ่ศึกษาในบริบทต่างประเทศหรือในกลุ่มประชากรทั่วไป แต่ยังขาดการศึกษาในกลุ่มครูที่มีรายได้ประจำและครูที่มีปัญหาภาระหนี้ โดยเฉพาะครูในจังหวัดยะลาที่อยู่ในพื้นที่สังคมพหุวัฒนธรรมและมีแนวโน้มของการก่อหนี้ นอกจากนี้ยังขาดงานวิจัยที่บูรณาการความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และงานวิจัยที่ศึกษาถึงความสามารถทางการเงินที่เป็นตัวแปรส่งผ่านไปสู่ความอยู่ดีมีสุขทางการเงินในบริบทของประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ยืนยันถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงิน ความสามารถทางการเงิน และความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน (Parvathy & Kumar, 2022; Tahir et al., 2021) จากบริบทความท้าทายทางเศรษฐกิจและความสำคัญของภูมิคุ้มกันทางการเงินดังกล่าว งานวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาความแตกต่างของสุขภาวะทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มครูจังหวัดยะลา โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงานและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พร้อมทั้งพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้และความสามารถทางการเงินที่ส่งผลต่อสุขภาวะดังกล่าว ผลลัพธ์ที่ได้จากโมเดลนี้จะเป็นกรอบเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญสำหรับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการออกแบบนโยบายหรือโครงการพัฒนาศักยภาพทางการเงินที่สอดคล้องกับบริบทที่แท้จริง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนให้แก่บุคลากรทางการศึกษาต่อไป

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

การทบทวนวรรณกรรม

ความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความอยู่ดีมีสุขทางการเงินเป็นการปฏิบัติตนให้เกิดความมั่นคงในฐานะทางการเงิน และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (Pijoh et al., 2020) และสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ตนเองมีความมั่นคง และเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับเหตุฉุกเฉินที่ไม่คาดฝันในอนาคต (Prakash et al., 2022) โดยความอยู่ดีมีสุขทางการเงินแบ่งได้เป็น 3 มิติ คือ 1) การบริหารรายรับและรายจ่าย 2) ความสบายใจทางการเงิน และ 3) ความยืดหยุ่นทางการเงิน (Australia and New Zealand Banking Group, 2018) ซึ่งปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม เสถียรภาพทางการเงิน ความสามารถในการสร้างรายได้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน อย่างไรก็ตาม การศึกษาค้นคว้าได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม (Community Development Department, 2017) บูรณาการกับแนวคิดความอยู่ดีมีสุขทางการเงินเพื่อความเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย โดยมีจัดการบริหารรายรับและรายจ่ายสามารถบูรณาการกับหลักความพอประมาณและความรู้ที่สะท้อนความสามารถในการวางแผนการเงิน การออม และการใช้จ่ายเงินตามศักยภาพ ขณะที่ มิติความสบายใจทางการเงินเชื่อมโยงกับความมีเหตุผลและคุณธรรมที่กล่าวถึงระดับความพึงพอใจ ความมั่นใจ และการรับรู้เสถียรภาพทางการเงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต ด้วยความมีวินัยทางการเงินไม่ก่อหนี้หรือใช้จ่ายเกินศักยภาพ ส่วนมิติความยืดหยุ่นทางการเงินสัมพันธ์กับการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อแสดงถึงความสามารถในการรับมือเหตุการณ์ไม่คาดคิด และความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ จึงสรุปมิติความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 3 มิติ คือ 1) การบริหารรายรับและรายจ่ายอย่างพอประมาณและมีความรู้ 2) ความสบายใจทางการเงินอย่างมีเหตุผลและคุณธรรม และ 3) ความยืดหยุ่นทางการเงินพร้อมรับความเสี่ยงด้วยภูมิคุ้มกัน

ความรู้ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงินจากแนวคิดของแบบจำลอง KAP คือ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคม (Bandura, 1977) และทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1991) กล่าวว่าความรู้ทางการเงินเป็นการผสมผสานระหว่างความตระหนักรู้ ความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และพฤติกรรม เพื่อตัดสินใจทางการเงินที่เหมาะสม และบรรลุเป้าหมายทางการเงินส่วนบุคคล แบ่งเป็น 3 มิติ คือ 1) ความรู้ทางการเงิน 2) พฤติกรรมทางการเงิน และ 3) ทักษะทางการเงิน (Bank of Thailand, 2022) ซึ่งมีมิติความรู้ทางการเงินเป็นความเข้าใจด้านการเงินที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ เพื่อนำไปวางแผนและจัดการทางการเงินของตน โดยแบ่งเป็นความรู้ทางการเงินขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ และมูลค่าเงินตามเวลา เป็นต้น และความรู้ทางการเงินขั้นสูงเกี่ยวกับ สินเชื่อ สินทรัพย์ลงทุน ได้แก่ กองทุนรวม หุ้นกู้ หุ้นสามัญ เป็นต้น (Bajaj & Kaur, 2022; Organisation for Economic Co-operation and Development, 2020) มิติทัศนคติทางการเงินเป็นความคิดเห็น และความรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการรายรับ รายจ่าย การออมเงิน และภาระหนี้ ซึ่งทัศนคติทางการเงินมีผลต่อความคิด การตัดสินใจ และการกำหนดพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการเงิน (Jaffar et al., 2024; Lind et al., 2020) และมีพฤติกรรมทางการเงินเป็นการกระทำของตนด้านรายรับ รายจ่าย การออมเงิน และภาระหนี้ ซึ่งพฤติกรรมทางการเงินของบุคคลมีบทบาทสำคัญในการกำหนดสถานการณ์ทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2020)

ความสามารถทางการเงิน

ความสามารถทางการเงินมาจากแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตน ภายใต้ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคม (Bandura, 1977) ซึ่งอธิบายว่าความเชื่อของบุคคลต่อศักยภาพของตนว่ามีผลต่อพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยการรับรู้ความสามารถทางการเงินจึงเป็นความเชื่อในความรู้ ทักษะ และความสามารถจัดการการเงินให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน (Goyal et al., 2023) นอกจากนี้ ความสามารถทางการเงินสามารถสะท้อนถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางการเงินสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม อันนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน (Xiao et al., 2022) และทำหน้าที่

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

เป็นกลไกสำคัญที่สนับสนุนการวางแผนทางการเงิน รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินและบริการทางการเงิน (Nam & Loibl, 2021) ซึ่งแบ่งความสามารถทางการเงินเป็น 4 มิติ คือ การจัดการเงิน การวางแผนการเงินล่วงหน้า การตัดสินใจทางการเงิน และการเข้าถึงความช่วยเหลือทางการเงิน (Lubis, 2021; Tahir et al., 2021; Atkinson et al., 2007)

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเงินกับความสามารถทางการเงิน และความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน และการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน (She et al., 2022) โดยที่บุคคลที่มีระดับความรู้ทางการเงินสูงสามารถรับมือกับสถานการณ์ทางการเงินที่ไม่คาดคิดได้ดี และความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลเชิงบวกต่อทัศนคติทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน (Philippas & Avdoulas, 2020) ทั้งนี้ความรู้ทางการเงินส่งผลต่อความสามารถทางการเงิน และความสามารถทางการเงินส่งผลทางตรงต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน โดยบุคคลที่มีทักษะ ความรู้ และทัศนคติทางการเงินที่ดีสามารถจัดการทางการเงินได้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน (Parvathy & Kumar, 2022; Anvari-Clark & Ansong, 2022) ส่วนครัวเรือนที่มีระดับความรู้ทางการเงินต่ำมีแนวโน้มเกิดการผัดขันธ์หนี้ (Adam et al., 2021) นอกจากนี้ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน รวมถึงคำแนะนำทางการเงิน และความพึงพอใจทางการเงินมีต่อผลความสามารถทางการเงินของบุคคล (Khan et al., 2022) แต่ในงานของ Kumar et al. (2023) ไม่พบความสัมพันธ์ของความรู้ทางการเงินดิจิทัลกับความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน

โดย งานของ Lone & Bhat (2024) กล่าวว่าความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน และความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินส่งผ่านความสามารถทางการเงินของครัวเรือน ตรงกับงานของ Tahir et al. (2021) กล่าวว่าความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมเชิงบวกกับความอยู่ดีมีสุขทางการเงินส่งผ่านความสามารถทางการเงิน นอกจากนี้ความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินส่งผ่านพฤติกรรมที่ไม่หุนหันพลันแล่น

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการเงินกับความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความสามารถทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน (Sabri et al., 2024) โดยบุคคลที่มีระดับการรับรู้ความสามารถทางการเงินสูง จะมีความมั่นใจและความเชื่อมั่นในศักยภาพทางการเงินของตนส่งผลให้สามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสมและมีวินัยทางการเงิน อันนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะยาว ทำให้เกิดความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน (Haque et al., 2025; Netemeyer et al., 2018) และในงานของ Parvathy & Kumar (2022) และ Anvari-Clark & Ansong (2022) กล่าวตรงกับงานข้างต้นว่าความสามารถทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน โดยบุคคลที่มีทักษะ ความรู้ และทัศนคติด้านการเงินที่ดีสามารถจัดการทรัพยากรทางการเงินได้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน ตามภาพที่ 1

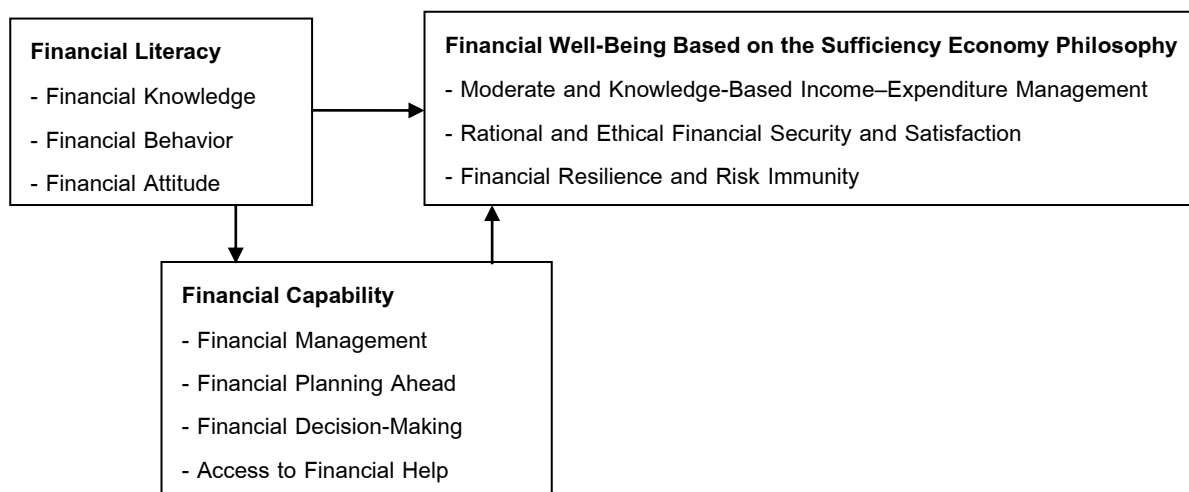

Figure 1 Conceptual Framework

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามที่พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งวิเคราะห์และประมวลผลความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวม 5,303 คน (Office of the Education Region 7, 2022) โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ (Hair et al., 2019) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 10 ตัวแปร จึงได้ขนาดตัวอย่าง 200 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันปัญหาการตอบกลับจากแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์และไม่ได้จำนวนที่ต้องการ จึงประมาณการในการตอบกลับอย่างน้อย 2 ใน 3 ส่วน หรือร้อยละ 67 (Vanichbuncha, 2008) ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็น 267 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน โดยกำหนดชั้นภูมิตามเขตพื้นที่การศึกษา คือ การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดยะลา การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 2 และ 3 ซึ่งผลการตอบกลับแบบสอบถามที่สมบูรณ์มีจำนวน 255 ตัวอย่าง คิดเป็น ร้อยละ 95.50 ของขนาดตัวอย่าง โดยงานวิจัยนี้ผ่านการการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดยะลา รหัสโครงการวิจัย SCPHYLIRB-086/2565

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของธุรกิจ ตอนที่ 2 ความรอบรู้ทางการเงิน แบ่งออกเป็น 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน โดยประยุกต์จากแนวคิดของ Bajaj & Kaur (2022) และ Organisation for Economic Co-operation and Development (2020) ตอนที่ 3 ความสามารถทางการเงิน แบ่งออกเป็น 4 มิติ คือ การจัดการเงิน การวางแผนการเงินล่วงหน้า การตัดสินใจทางการเงิน และการเข้าถึงความช่วยเหลือทางการเงิน โดยอ้างอิงจากงานของ Atkinson et al. (2007) และ Tahir et al. (2021) ตอนที่ 4 ความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 3 มิติ คือ การบริหารรายรับและรายจ่ายอย่างพอประมาณและมีความรู้ ความสบายใจทางการเงินอย่างมีเหตุผลและคุณธรรม และความยืดหยุ่นทางการเงินพร้อมรับความเสี่ยงด้วยภูมิคุ้มกัน โดยประยุกต์จากแนวคิดความพอเพียงของ Australia and New Zealand Banking Group (2018) และ Community Development Department (2017) ซึ่งการวัดค่าตั้งแต่ตอนที่สองถึงตอนที่สี่ใช้มาตราส่วนลิเคิร์ต 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พบว่าคำถามทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) สูงกว่า 0.6 และการนำ

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

แบบสอบถามไปทดสอบกับครูจำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ค่าความเชื่อมั่น โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า ค่าอยู่ที่ 0.832 ถึง 0.892 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.70 อย่างมีนัยสำคัญ (George & Mallery, 2003)

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ในการพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้าง โดยใช้แนวทางแบบสองขั้นตอน ตามแนวคิดของ Anderson & Gerbing (1988) คือ การตรวจสอบโมเดลการวัด ของตัวแปรแฝง และตามด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อทดสอบสมมติฐานของโมเดลที่เสนอ โดยใช้วิธีประมาณค่าความน่าจะเป็นสูงสุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 81.96 เพศชายร้อยละ 18.04 ช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 32.55 การศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดร้อยละ 85.10 ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปีมากที่สุด ร้อยละ 37.25 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 20,001-25,000 บาท ร้อยละ 45.49 ส่วนผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดยะลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าความแตกต่างของความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดยะลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปี มีความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 20,001-25,000 บาท มีความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000-20,000 บาท

จากผลการพัฒนาและตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดยะลา โดยผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต ดังตารางที่ 1

Table 1 Descriptive Statistics

Latent variable	Observed Variable	Mean	SD	Skewness	Kurtosis
Financial Literacy (FL)	Financial Knowledge (FK)	3.32	0.60	0.40	0.62
	Financial Attitude (FA)	3.62	0.36	0.33	0.48
	Financial Behavior (FB)	3.58	0.37	-0.03	-1.10
Financial Capability (FC)	Financial Management (FM)	3.59	0.35	-0.01	-0.20
	Financial Planning Ahead (FPA)	3.63	0.37	-0.26	-0.75
	Financial Decision-Making (FD)	3.64	0.32	-0.45	-0.42
	Access to Financial Help (AFH)	3.64	0.34	-0.36	-0.72
Financial Well-Being Based on the Sufficiency Economy Philosophy-(FWB-SEP)	Moderate and Knowledge-Based Income-Expenditure Management (MKEM)	3.61	0.38	-0.08	-0.64
	Rational and Ethical Financial Security and Satisfaction (REFS)	3.59	0.42	0.12	-0.66
	Financial Resilience and Risk Immunity (FRRI)	3.59	0.41	0.15	-0.98

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

ผลจากการตรวจค่าความเบี่ยงเบน ± 2 และค่าความโค้งไม่เกิน ± 7 แสดงว่าข้อมูลแจกแจงแบบโค้งปกติ (Hair et al., 2019) และจากการตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันมีค่าระหว่าง 0.449 ถึง 0.754 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 0.85 (Munro, 2005) แสดงว่าตัวแปรไม่เกิดภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน สำหรับตัวแปรแฝง 3 ตัวแปร เพื่อทดสอบโมเดลการวัด โดยทดสอบค่าความเชื่อมั่น และความตรงของการวัด พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของแต่ละตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ตามเกณฑ์ของ George & Mallery (2003) นอกจากนี้ค่าความเชื่อมั่นองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.60 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ (Bagozzi & Yi, 2012) และความตรงเชิงบรรจบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัดทั้งหมดมากกว่า 0.70 และค่าความแปรปรวนเฉลี่ยที่สกัดได้ ของทุกตัวแปรมากกว่า 0.50 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Hair et al., 2019) จากนั้น ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นยังไม่มี ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $\chi^2 = 91.957$, Relative $\chi^2 = 2.874$, RMSEA = 0.086, GFI = 0.936, NFI = 0.952, CFI = 0.968 ซึ่งหลักจากปรับโมเดล พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่า $\chi^2 = 0.901$, Relative $\chi^2 = 0.129$, RMSEA = 0.000, GFI = 0.999, NFI = 1.000, CFI = 1.000 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกค่า คือ χ^2/df น้อยกว่า 2.00, ค่า P มากกว่า 0.05 ค่า RMSEA น้อยกว่า 0.07, ค่า GFI NFI และ CFI มากกว่า 0.95 และค่า (Hair et al., 2019) แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืน และผลของการทดสอบค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังตารางที่ 2

Table 2 Path Coefficients of the Proposed Model

Effect variable	R ²	Effect	Cause variable	
			Financial Literacy	Financial Capability
Financial Capability	0.640	TE	0.800**	-
		DE	0.800**	-
		IE	-	-
Financial Well-Being Based on the Sufficiency Economy Philosophy	0.884	TE	0.913**	0.376**
		DE	0.612**	0.376**
		IE	0.301**	-

Note: TE: total effect, DE: direct effect, IE: indirect effect, ** $p < 0.01$, β : path coefficient

โดยผลการวิเคราะห์เส้นทางจากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ความรอบรู้ทางการเงินส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\beta = 0.612$, $p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 และส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางการเงิน ($\beta = 0.800$, $p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 ส่วนความสามารถทางการเงินส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\beta = 0.376$, $p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 นอกจากนี้ ความรอบรู้ทางการเงินส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านความสามารถทางการเงิน ($\beta = 0.301$, $p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4 และส่งผลโดยรวมต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\beta = 0.913$, $p < 0.01$) สรุปได้ว่า ความรอบรู้ทางการเงิน และความสามารถทางการเงิน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 88.40 โดยความรอบรู้ทางการเงินมีผลทางอ้อมต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของ

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

เศรษฐกิจพอเพียง แสดงว่า ครูที่มีความรอบรู้ทางการเงินจะสามารถยกระดับไปสู่ความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นั้น ครูควรมีความสามารถทางการเงินร่วมด้วย ดังภาพที่ 2

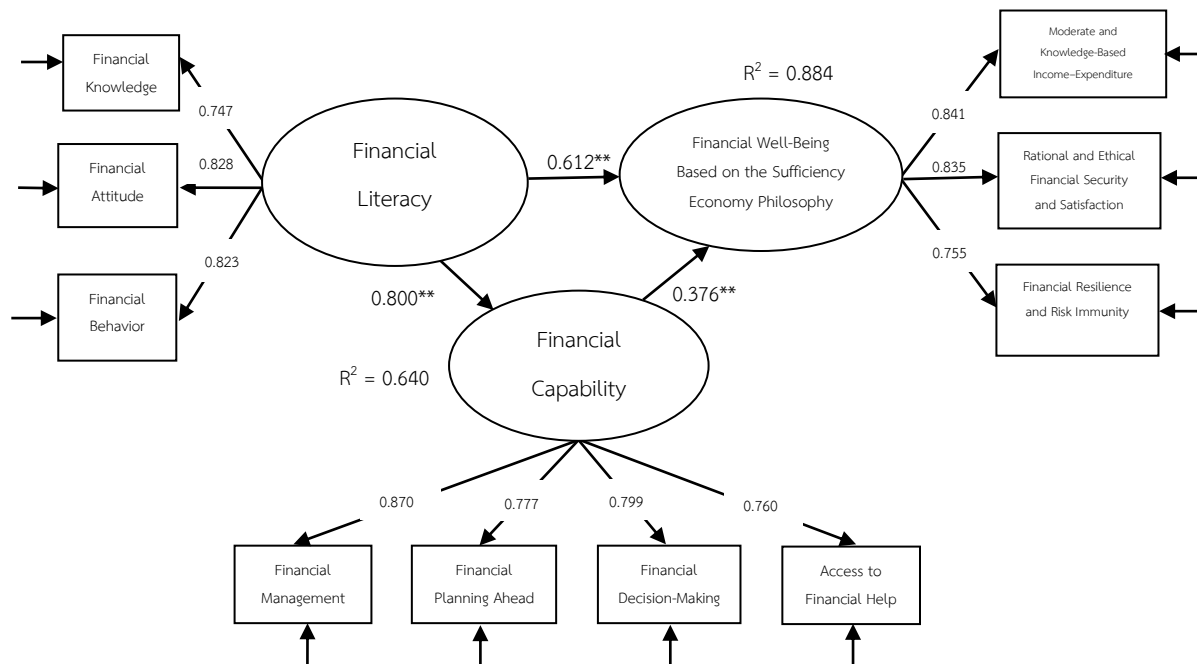

Figure 2 Test of Structural Equation Modeling

สรุปและอภิปรายผล

ครูในจังหวัดยะลาที่มีประสบการณ์การทำงาน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันมีความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์การทำงานที่เพิ่มขึ้นทำให้ครูมีทักษะเฉพาะทางที่สูงขึ้น อีกทั้งการเลื่อนตำแหน่ง และเงินเดือนที่สูงขึ้นตามอายุงาน ทำให้ครูสามารถตอบสนองความต้องการทางการเงิน และมีความสามารถในการออมเงินและลงทุนมากขึ้น ตลอดจนครูสามารถสร้างสินทรัพย์สภาพคล่อง และสินทรัพย์เพื่อวัยเกษียณ เพื่อความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว (Collins & Urban, 2020) โดยบุคคลที่มีความรู้ทางการเงินในระดับสูงจะเห็นคุณค่าของรายได้จากการทำงาน ทำให้บุคคลกลุ่มนั้นทำงานต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ (Gignac et al., 2024) นอกจากนี้ครูที่มีระดับเงินเดือนสูงกว่าก็จะมีอำนาจในการใช้จ่ายเงินตามความต้องการของตนเองสูงกว่าครูที่มีเงินเดือนน้อย ประกอบกับเมื่อครูมีระยะเวลาของการทำงานมากขึ้นทำให้ครูได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น ซึ่งนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น

ส่วนผลการศึกษาโมเดลความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผลการทดสอบโมเดลยังชี้ให้เห็นว่าความรอบรู้ทางการเงินส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดยะลา สอดคล้องกับงานของ Xue et al. (2020) ที่กล่าวว่าความรอบรู้ทางการเงินส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน และความรู้ทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงิน ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านทักษะทางการเงิน มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน (Permsook & Nilapornkul, 2021) โดยบุคคลที่มีระดับความรู้ทางการเงินสูงจะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจทางการเงินในสภาวะการณ์จริงได้มีประสิทธิภาพ (She et al., 2022) นอกจากนี้บุคคลที่ได้รับการสนับสนุนหรือเพิ่มพูนความรู้ทางการเงินด้านความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินอย่างต่อเนื่อง สามารถยกระดับด้านความสามารถในการวางแผนและจัดการทางการเงิน ตัดสินใจทางการเงิน แสวงหาแหล่งข้อมูลหรือที่ปรึกษาทางการเงินได้ดี และสามารถรับมือกับวิกฤตทางการเงินได้ดีกว่าบุคคลที่มีความรอบรู้ทางการเงินต่ำ (Khan et al., 2022; Barrafreem et al., 2020) ทั้งนี้ ความรู้ทาง

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

การเงินทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติมีผลต่อการออมเพื่อการเกษียณ โดยการออกแบบหลักสูตรการให้ความรู้ทางการเงินที่มีประสิทธิภาพสามารถยกระดับความรู้และทักษะทางการเงินให้เพิ่มขึ้น อันนำไปสู่การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ (Ghadwan et al., 2022) และบุคคลที่มีความรอบรู้ทางการเงินสูงมีแนวโน้มสามารถวางแผนตัดสินใจทางการเงินอย่างมีนัยและมีประสิทธิภาพ (Khan et al., 2022) แต่ในงานของ Uttarin & Nittayakamolphon (2024) กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของประชาชนวัยทำงานในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์เพียงอย่างเดียว ส่วนทัศนคติทางการเงินมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินผ่านพฤติกรรมทางการเงิน

จากผลการศึกษายังชี้ชัดกว่าความสามารถทางการเงินส่งผลทางตรงเชิงบวกกับความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานของ Xiao et al. (2022) ที่พบว่าความสามารถทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน โดยบุคคลที่มีความสามารถบริหารจัดการเงิน และประยุกต์ใช้ความรู้ทางการเงินในระดับสูงจะมีความอยู่ดีมีสุขทางการเงินสูงด้วย และความสามารถในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่เหมาะสมเป็นการเพิ่มโอกาสให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงิน และนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขทางการเงินระยะยาว (Parvathy & Kumar, 2022) อีกทั้งความสามารถในการฝึกตนเองจนเกิดนิสัยการออมอย่างสม่ำเสมอ และสามารถสะสมเงินออมในระดับสูงจะส่งผลให้บุคคลมีความมั่นคงทางการเงินในระดับสูงตาม ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะสามารถรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดคิดได้ดี ดังนั้นการส่งเสริมความสามารถทางการเงินเพื่อนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขทางการเงินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย (Anvari-Clark & Ansong, 2022)

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าความรอบรู้ทางการเงินส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านความสามารถทางการเงิน สอดคล้องกับงานของ Tahir et al. (2021) ที่พบว่าความรอบรู้ทางการเงินส่งผลทางตรงและทางอ้อมเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินผ่านความสามารถทางการเงิน ซึ่งสะท้อนได้ว่าผู้บริโภคที่นำความรู้ทางการเงินเชื่อมโยงกับความสามารถทางการเงิน และสามารถควบคุมพฤติกรรมที่ไม่หุนหันพลันแล่นของตนเองจะสามารถยกระดับความอยู่ดีมีสุขทางการเงินระยะยาวได้ ส่วนงานของ Lone & Bhat (2024) กล่าวว่า การเพิ่มระดับความรอบรู้ทางการเงินเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการยกระดับความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของอาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจ ควรมีการพัฒนาความสามารถในการจัดการการเงินส่วนบุคคล เพื่อให้สามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพควบคู่ด้วย ทั้งนี้ยังมีข้อค้นพบว่าความรู้ทางการเงินดิจิทัล ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงิน แต่มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความอยู่ดีมีสุขทางการเงินส่งผ่านความสามารถทางการเงิน (Kumar et al., 2023) แสดงให้เห็นว่าควรมีการเพิ่มความสามารถทางการเงินควบคู่กับความรอบรู้ทางการเงินเพื่อยกระดับความอยู่ดีมีสุขทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

ผลการศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มครูในจังหวัดยะลา ซึ่งการนำไปใช้กับบุคคลวิชาชีพอื่นจึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบ อย่างไรก็ดี ผลการศึกษาสามารถเป็นแนวทางให้กับสถาบันการศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้กำหนดนโยบายหรือพัฒนาโปรแกรมการให้ความรู้ทางการเงินควบคู่กับความสามารถทางการเงิน เพื่อยกระดับความอยู่ดีมีสุขทางการเงินให้ครูในจังหวัดยะลา รวมถึงจังหวัดที่มีบริบทพหุวัฒนธรรมเดียวกัน เพื่อลดความเครียดทางการเงิน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เสริมสร้างคุณภาพชีวิต และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเงินสู่เยาวชนในพื้นที่ ทั้งนี้ สามารถขยายผลไปสู่การส่งเสริมความรู้ทางการเงินภายในครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูในพื้นที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสม ทั้งนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเชิงปริมาณ จึงควรศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การออมในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ และควรศึกษาในพื้นที่หรือกลุ่มตัวอย่างอื่นเพิ่มเติม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการรายย่อย หรือแรงงานนอกระบบ

References

- Adam, E., Panjaitan, R., Sumarlin, T., & Andriana, M. (2021). Financial Well-Being Resilience: Financial Literacy and Financial Inclusion Toward Financial Attitude. *Majalah Ilmiah Bijak*, 18(1), 1-10.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Anderson, J., & Gerbing, D. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin*, 103(3), 411-423.
- Anvari-Clark, J., & Ansong, D. (2022). Predicting Financial Well-Being Using the Financial Capability Perspective: The Roles of Financial Shocks, Income Volatility, Financial Products, and Savings Behaviors. *Journal of Family and Economic Issues*, 43, 730-743.
- Atkinson, A., McKay, S., Collard, S., & Kempson, E. (2007). Levels of financial capability in the UK. *Public Money & Management*, 27(1), 29-36.
- Australia and New Zealand Banking Group. (2018). *Financial wellbeing: A survey of adults in Australia*. Retrieved from www.anz.com.au/content/dam/anzcomau/documents/pdf/aboutus/wcmmigration/financial-wellbeing-aus18.pdf.
- Bagozzi, R., & Yi, Y. (2012). Specification, evaluation, and interpretation of structural equation models. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 40, 8-34.
- Bajaj, I., & Kaur, M. (2022). Validating multi-dimensional model of financial literacy using confirmatory factor analysis. *Managerial Finance*, 48(9-10), 1488-1512.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bank of Thailand. (2022). *Financial stability report 2022*. Retrieved from www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-publications/reports/financial-stability-report/FSR2022.pdf.
- Barrafrem, K., Västfjäll, D., & Tinghög, G. (2020). Financial well-being, COVID-19, and the financial better-than-average-effect. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 28, 100410.
- Collins, J., & Urban, C. (2020). Measuring financial well-being over the lifecycle. *The European Journal of Finance*, 26(4-5), 341-359.
- Community Development Department. (2017). *Guidelines for village development based on the Philosophy of Sufficiency Economy*. Bangkok: Style Creative House Co., Ltd.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*. 11.0 Update (4th ed.). Massachusetts: Allyn & Bacon.
- Ghadwan, A., Ahmad, W., & Hanifa, M. (2022). Financial Planning for Retirement: The Mediating Role of Culture. *Risks*, 10(5), 104.
- Gignac, G., Gepp, A., O'Neill, T., & Xue, R. (2024). The impact of housing tenure on financial wellbeing among elderly Australians. *Social Indicators Research*, 171, 655-675.
- Goyal, K., Kumar, S., & Hoffmann, A. (2023). The direct and indirect effects of financial socialization and psychological characteristics on young professionals' personal financial management behavior. *International Journal of Bank Marketing*, 41(7), 1550-1584.

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

- Hair, J., Babin, B., Anderson, R., & Black, W. (2019). *Multivariate Data Analysis* (8th ed.). Massachusetts: Cengage Learning.
- Haque, M., Kour, M., & Mahin, M. (2025). The role of family support, self-efficacy, and entrepreneurial education in developing entrepreneurial intentions in developing countries. *Journal of the Knowledge Economy*, 16, 12143-12169.
- Jaffar, N., Faizal, S., Selamat, Z., Awaludin, I., & Sulaiman, N. (2024). Financial literacy and financial well-being of low-income women in Malaysia: a capability view. *Cogent Social Sciences*, 10(1). <https://doi.org/10.1080/23311886.2024.2388826>.
- Khan, K., Çera, G., & Alves, S. (2022). Financial capability as a function of financial literacy, financial advice, and financial satisfaction. *E&M Economics and Management*, 25(1), 143-160.
- Kumar, P., Pillai, R., Kumar, N., & Tabash, M. (2023). The interplay of skills, digital financial literacy, capability, and autonomy in financial decision making and well-being. *Borsa Istanbul Review*, 23(1), 169-183.
- Lind, T., Ahmed, A., Skagerlund, K., Strömbäck, C., Västfjäll, D., & Tinghög, G. (2020). Competence, Confidence, and Gender: The Role of Objective and Subjective Financial Knowledge in Household Finance. *Journal of Family and Economic Issues*, 41, 626-638.
- Lone, U., & Bhat, S. (2024). Impact of financial literacy on financial well-being: A mediational role of financial self-efficacy. *Journal of Financial Services Marketing*, 29, 122-137.
- Lubis, A. (2021). Conceptualizing financial capability: Evidence from Indonesia. *International Journal of Ethics and Systems*, 37(2), 301-317.
- Munro, B. (2005). *Statistical methods for health care research*. Pennsylvania: Lippincott Williams & Wilkins.
- Nam, Y., & Loibl, C. (2021). Financial Capability and Financial Planning at the Verge of Retirement Age. *Journal of Family and Economic Issues*, 42, 133-150.
- National Statistical Office. (2021). *Household income and income distribution 2021: Provincial level*. Retrieved from www.nso.go.th/public/e-book/Analytical-Reports/Income_2564/.
- National Statistical Office. (2023). *Household income and income distribution 2023: Provincial level*. Retrieved from www.nso.go.th/public/e-book/Analytical-Reports/Income-2566/.
- Netemeyer, R., Warmath, D., Fernandes, D., & Lynch, J. (2018). How Am I Doing? Perceived Financial Well-Being, Its Potential Antecedents, and Its Relation to Overall Well-Being. *Journal of Consumer Research*, 45(1), 68-89.
- Office of the Education Region 7. (2022). *Educational information of the Office of Education Region 7, academic year 2022*. Bangkok: Ministry of Education.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2018). *National strategy 2018-2037 (summary)*. Retrieved from www.nesdc.go.th/download/03-ยุทธศาสตร์ชาติ-พ.ศ-2561-2580-ฉบับ/.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). *OECD/INFE 2020 international survey of adult financial literacy*. Retrieved from <https://doi.org/10.1787/145f5607-en>.
- Parvathy, V., & Kumar, J. (2022). Financial capability and financial wellbeing of women in community-based organizations: Mediating role of decision-making ability. *Managerial Finance*, 48(9-10), 1513-1529.

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

- Permsook, N., & Nilapornkul, N. (2021). Financial Literacy Affecting the Wealth of Teaching Professionals in the Bangkok Metropolitan Region. *EAU Heritage Journal Social Science and Humanity*, 11(1), 68-82.
- Philippas, N., & Avdoulas, C. (2020). Financial literacy and financial well-being among Generation Z university students: Evidence from Greece. *The European Journal of Finance*, 26(4-5), 360-381.
- Pijoh, L., Indradewa, R., & Syah, T. (2020). Financial Literacy, Financial Behaviour and Financial Anxiety: Implication for Financial Well Being of Top Management Level Employees. *Journal of Multidisciplinary Academic*, 4(6), 381-386.
- Prakash, N., Alagarsamy, S., & Hawaldar, A. (2022). Demographic characteristics influencing financial wellbeing: A multigroup analysis. *Managerial Finance*, 48(9-10), 1334-1351.
- Sabri, M., Anthony, M., Law, S., Rahim, H., Burhan, N., & Ithnin, M. (2024). Impact of financial behaviour on financial well-being: Evidence among young adults in Malaysia. *Journal of Financial Services Marketing*, 29, 788-807.
- She, L., Rasiah, R., Turner, J., Guptan, V., & Nia, H. (2022). Psychological beliefs and financial well-being among working adults: The mediating role of financial behaviour. *International Journal of Social Economics*, 49(2), 190-209.
- Tahir, M., Ahmed, A., & Richards, D. (2021). Financial literacy and financial well-being of Australian consumers: A moderated mediation model of impulsivity and financial capability. *International Journal of Bank Marketing*, 39(7), 1377-1394.
- Uttarin, R., & Nittayakamolphon, P. (2024). Factors Influencing Financial Well-being Among Workers in Buriram Municipality. *Economics and Business Administration Journal Thaksin University*, 16(3), 97-112.
- Vanichbuncha, K. (2008). *Using SPSS for Windows for Data Analysis* (11th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Xiao, J., Huang, J., Goyal, K., & Kumar, S. (2022). Financial capability: A systematic conceptual review, extension and synthesis. *International Journal of Bank Marketing*, 40(7), 1680-1717.
- Xue, R., Gepp, A., O'Neill, T., Stern, S., & Vanstone, B. (2020). Financial well-being amongst elderly Australians: The role of consumption patterns and financial literacy. *Accounting and Finance*, 60(4), 4361-4386.
- Yala Teachers Saving and Credit Co-operative Limited. (2021). *Annual Report 2021*. Yala: Yala Teachers Saving and Credit Co-operative Limited.
- Yala Teachers Saving and Credit Co-operative Limited. (2022). *Annual Report 2022*. Yala: Yala Teachers Saving and Credit Co-operative Limited.
- Yala Teachers Saving and Credit Co-operative Limited. (2023). *Annual Report 2023*. Yala: Yala Teachers Saving and Credit Co-operative Limited.
- Yomsin, A. (2021). Teachers' Debt Problems and Knowledge in Debt Management. *Journal of Business Administration, The Association of Private Higher Education Institutions of Thailand*, 10(1), 103-122.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2569)

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors, and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or that its manufacturer may claim, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2026 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).